

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

w sprawie **P. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 lipca 2016 r.,

zażalenia skazanego

na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Okręgowego w T.

z dnia 25 kwietnia 2016 r.,

o odmowie przyjęcia kasacji,

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w G. orzekając w sprawie R. K., D. D., P. J. i D.W., uznał oskarżonego P. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej kary wniósł P. J. domagając się warunkowego zawieszenia orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności na okres 4 lat próby i oddanie go w tym okresie pod dozór kuratora.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w T. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego P. J. podnosząc w niej rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, tj.:

1. art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k., poprzez lakoniczne i powierzchowne ustosunkowanie się przez Sąd II instancji do zarzutów wskazanych w apelacjach od wyroku Sądu I instancji, w szczególności w zakresie nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji konfrontacji pokrzywdzonych ze świadkiem K. oraz nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań świadków G. D. i J. M., oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych przez Sąd I instancji, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania sprawy w granicach apelacji, oparcia rozstrzygnięcia jedynie na części zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz nienależytego wyjaśnienia zasadności rozstrzygnięcia sądu odwoławczego;
2. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 5 k.p.k. w zw. z art. 2 k.p.k., poprzez przekroczenie przez Sąd II instancji granic swobodnej oceny dowodów przy ocenie zeznań W. W. oraz K. K. w zakresie, w jakim pokrzywdzeni ci wskazują na sprawstwo i winę oskarżonego P. J., nieuwzględnieniu rozbieżności w zeznaniach w/w pokrzywdzonych w zakresie roli i zachowania oskarżonego P. J. w chwili i miejscu zdarzenia, co prowadziło do bezpodstawnego utrzymania wyroku Sądu I instancji w stosunku do oskarżonego P. J. w mocy;
3. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 5 k.p.k. w zw. z art. 2 k.p.k., poprzez przekroczenie przez Sąd II instancji granic swobodnej oceny dowodów przy ocenie wyjaśnień oskarżonego P. J. w zakresie, w jakim oskarżony wskazuje, iż w dniu 23.12.2013 r. około godz. 00.15 w G. przy ul. C. po spotkaniu pokrzywdzonych pozostali współoskarżeni podbiegli do pokrzywdzonych, zaś sam oskarżony P. J. odszedł w innym kierunku w celu załatwienia potrzeby fizjologicznej, a ponadto w zakresie, w jakim oskarżony nie przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynów zabronionych;
4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 172 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez uznanie, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi konieczność konfrontacji świadka P.K. z W. W. oraz K. K. na okoliczność wyjaśnienia rażącej sprzeczności pomiędzy zeznaniami wyżej wymienionych w sytuacji, gdy okoliczności niniejszej sprawy, a w szczególności zeznania P. K. oraz świadków W. W. i K. K. co do liczby osób przebywających w

chwili i miejscu zdarzenia oraz szczegółów tego zdarzenia wskazują, że świadek P. K. był wówczas obecny na miejscu zdarzenia;

5. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez uznanie przez Sąd II instancji, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji nie zaistniała konieczność przeprowadzenia z urzędu dowodu z zeznań G. D. oraz J. M. na okoliczność relacji, jaką naoczny świadek P. K. zdał im z przebiegu zdarzenia w dniu 23.12.2013 r.;

6. art. 452 § 2 k.p.k. w zw. z art. art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nie przeprowadzenie dowodu przez Sąd okręgowy w T. z konfrontacji świadków P. K., W. W. oraz K. K. w celu wyjaśnienia sprzeczności zeznań w/w świadków zwłaszcza w przedmiocie obecności w miejscu zdarzenia P. K. oraz rzekomego przeszukiwania pokrzywdzonych i okradzenia ich przez oskarżonego;

7. art. 23a § 1 k.p.k. w zw. z art. 9 § 2 k.p.k. w zw. z art. art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nie skierowanie sprawy przez Sąd Okręgowy w T. do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonymi i oskarżonym.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego P. J. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w G. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

Zarządzeniem z dnia 25 kwietnia 2016 r. upoważniony sędzia Sądu Okręgowego w T. na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 520 § 2 i 3 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji obrońcy skazanego z uwagi na jej niedopuszczalność.

Na powyższe zarządzenie zażalenie wniósł obrońca skazanego P. J. zarzucając naruszenie art. 530 § 2 k.p.k., poprzez błędne ustalenie, że oskarżony nie był uprawniony do wniesienia kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w T. w części dotyczącej orzeczenia o winie z uwagi na zaskarżenie apelacją wyroku Sądu I instancji jedynie w przedmiocie kary.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości, że w myśl art. 520 § 2 k.p.k. strona, która nie zaskarżyła orzeczenia sądu pierwszej instancji, nie może wnieść kasacji od orzeczenia sądu odwoławczego, jeżeli orzeczenie sądu pierwszej instancji utrzymano w mocy lub zmieniono na jej korzyść. Z treści przywołanego przepisu wynika zatem, że wniesienie przez stronę skargi kasacyjnej od prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego w zasadzie możliwe jest wyłącznie w wypadku uprzedniego zaskarżenia przez tę stronę orzeczenia sądu pierwszej instancji. Ograniczenia dopuszczalności kasacji wynikające z § 2 przywołanego przepisu nie dotyczą jednakże sytuacji, gdy podstawą kasacji jest zarzut uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., tj. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia (§ 3 art. 520 k.p.k.).

Zaskarżenie przez stronę wyroku sądu pierwszej instancji jedynie w części co do kary, co do zasady nie wyklucza zaskarżenia skargą kasacyjną rozstrzygnięcia o winie jednakże jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy wydał orzeczenie niezależnie od granic środka odwoławczego i zmienił na podstawie art. 440 lub 455 k.p.k. nieobjęte zakresem zaskarżenia rozstrzygnięcie o winie. Wówczas strona może zaskarżyć w trybie kasacji orzeczenie sądu odwoławczego także w części dotyczącej rozstrzygnięcia o winie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1998 r., V KZ 4/98, OSNKW 1998, Nr 7–8, poz. 38). Mając zatem na uwadze, że potencjalny substrat zaskarżenia kasacją jest wyznaczony przez zakres rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy przez sąd odwoławczy, gdyż strona może wnieść kasację tylko od orzeczenia sądu odwoławczego, uznać należy, że orzekanie przez sąd odwoławczy jedynie w przedmiocie kary wyklucza możliwość wniesienia kasacji co do winy sprawcy. Orzeczenie o winie – jako niezaskarżone kasacją – uprawomocniło się już bowiem w pierwszej instancji. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w skardze kasacyjnej zostaną podniesione zarzuty natury procesowej, wedle których sąd odwoławczy, rozpoznając apelację w części dotyczącej orzekania o karze, nie wyszedł poza zakres zaskarżenia i nie orzekł także w części dotyczącej rozstrzygnięcia o winie, choć mógł i powinien był to uczynić (por. P. Hofmański (red.) E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz., Warszawa, 2012, t. III, s. 215-216; A. Sakowicz, M. Warchoła (w:) A. Sakowicz (red.), K. Boratyńska, P. Czarnecki, A.

Górski, M. Królikowski, M. Warchoń, A. Ważny, Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 520 k.p.k., Legalis 2016).

Uwzględniając powyższe, należy podzielić stanowisko zaprezentowane w zaskarżonym zarządzeniu, że wniesiona przez obrońcę P. J. kasacja jest niedopuszczalna z mocy prawa. Trzeba bowiem zauważyć, że wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony apelacją oskarżonego P. J. tylko w zakresie orzeczenia o karze. Rozpoznając tę apelację w określonych granicach, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. W związku z powyższym, jakkolwiek skazany i jego obrońca nabyli uprawnienie do wniesienia kasacji (mimo niezaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji), to uprawnienie to ograniczało się do podniesienia zarzutów rażącego naruszenia przepisów prawa (art. 523 § 1 k.p.k.) wyłącznie przeciwko orzeczeniu o karze (z wyłączeniem zarzutu rażącej niewspółmierności kary) oraz do podniesienia uchybień wskazanych w przepisie art. 439 § 1 k.p.k.

Tymczasem w kasacji wniesionej na korzyść P. J. jego obrońca uchybień takich nie wskazał. Wszelkie zaś pozostałe podniesione przez obrońcę skazanego zarzuty, jako wskazujące na inne uchybienia niż określone w art. 439 k.p.k., nie podlegały w ogóle rozpoznaniu. W tych okolicznościach prawidłowo odmówiono przyjęcia kasacji obrońcy oskarżonego P. J.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.